Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2 178B
218

362
П - 90

1324

6892

ՌՈՒՄԱՆՀԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑ

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

1923--24

ՏԱՐՈՒԱՅ

ՊՈՒԿԲԷՇ
Ի ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍ՝ ԱՌՄԷՆԷԱՍՔԱ 15
1924

362.
Ռ-90

2010

2002

362
Ռ-90

ՌՈՒՄԱՆՀԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑ

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵՒՆ

1923--24

ՏԱՐՈՒԱՅ

ՊՈՒԲԼԷՇ
ՏՊԱՐԱՆ «ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍ» ԱՌՄԷՆԷԱՍՔԱ 15
1924

6892

27950-43

(2602)
47
10860-57

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՇՐՋ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՊՈՒԲՐԷՇ

Տիկին Հ. Ազատէրեան՝ Ատենապետուհի, Օր. Ս. Խոսրովեան՝ Ատենադպրուհի, Տիկնայք Փափազեան, Գարագաշեան, Բիւչիւքեան, Օր. Ա. Մանիսալեան, Օր. Բակլաճեան, Օր. Դանիէլեան, Տեարք Հրանդ Կիրակոսեան՝ գանձապետ, Տօքթ. Ա. Սալբի, Գ. Լեւոնեան, Վարդան Բարակեան, Ա. Թաթարեան։

ՊԱՔԸՈՒ

Տ. Դր. քհնյ. Լազարովիչ, Տեարք Անտոն Շթէֆբնէսքու՝ Ատենապետ, Եաքոպ Գարրիլ, Գարրէլ Շթէֆբնէսքու, Բէթրէ Կրիկորիու, Սուրէն Ադամեան, Թագւոր Արգին։

ՊՐԼՑ

Տիկին Մաւի Ալաջ՝ Ատենապետուհի, Տիկին Էօժէնի Կոյլաւ, Տիարք Յակոբ Մարգարօֆ, Տօնիկ Ալաջ, Բրիստափոր Զէրնիթօֆ, Կր. Միխայիլ Օսացա։

ՊՐԱՅԼԱ

Արիս Ֆէսճեան՝ պատուակալ նախագահ, Էմմանուէլ Ռօշեան՝ գործօն ատենապետ, Ալաջ՝ ատենադպիր, Գէորգ Կարապետ՝ գանձապետ, Տօքթ. Յ. Սմսարեան, Յ. Յովհաննէսեան՝ փաստաբան, Գէորգ Փափազեան, Համբ. Զալբքեան։

ՋԷԹԱԹԷԱ ԱԼՊԸ

Մ. Բրիստոստուրեան՝ Ատենապետ, Տ. Ե. քհ. Ապրիլեան՝ փոխ-ատենապետ, Յ. Ս. Աստատուրօֆ, Գ. Ե. Երեմեան, Խ. Ծ. Թորոսով, Յ. Մ. Յարութիւնեան, Գ. Զամուրեան, Գ. Գալփաքճեան։

ԲՈՆՄԹԱՆՋԱ

Ճիվան Ալթունեան՝ ատենապետ, Ա. Զտիկեան փոխ-ատենապետ, Հ. քհնյ. Պետիկեան, Գ. Բէսիք-պաշեան, Գ. Տիրատուրեան։

ԲԻՇՆԷՎ

Վարդան Խաչիկեան՝ ատենապետ, Տ. Մարտիրոս քհնյ. Զատիկեան՝ փոխ-ատենապետ, Կարապետ Էմիրզեան՝ գանձապետ, Թովմաս Աճէմեան՝ ատենադպիր, Գր. Աւագեանց, Ստեփան Խաչիկեան, Ստեփան Կիրիլեան։

ՁԷՐՆՈՎԻՑ

Պետրոս Ռօմաշքան՝ ատենապետ, Հ. Անդրէաս Լուքասիէվիչ՝ ատենադպիր, Տօքթ. Միթքէվիչ, Պոկտան Պոզոսիէվիչ, Յովսէփ Աքսէնթովիչ, Յ. Սթէֆանովիչ, Ն. Նէկրուզ, Ֆ. Ագաչ, Բրիստէա Հաճի։

ՀՐՆՁԷՇԹ

Յ. Թոսունեանց՝ ատենապետ, Վ. Գիրգորով՝ փոխ-ատենապետ, Ս. Անտոնոֆ՝ ատենադպիր, Ս. Գիրգորով՝ գանձապետ, Ի. Օհանէսով, Կ. Մանուչակով։

ՖՈՐՇԱՆ

Ֆ. Ս. Ֆէրհատ՝ պատուակալ նախագահ, Գր. Պարոնչա՝ ատենապետ, Բրիոտիա Միսիր՝ գանձապետ, Կ. Ի. Հանաճիկ՝ ատենադպիր, Տօքթ. Ա. Իպրայիլեան, Աքսէնթէ Բօրովիչի, Գր. Տիգրանեան, Վաղարշակ Յակոբեան։

ԵԱՇ

Տիկին Անա Տօքթ. Սօքոր՝ ատենապետուհի, Սթէֆանովիչ՝ ատենադպիր, Ֆ. Մկրտիչեան (հանդուցեալ), Կարապետ Վարդանեան՝ գանձապետ, Յ. Էմիրզեան։

ՌՕՄԱՆ

Գր. Պուիքլի՝ ատենապետ, Ղ. Փափազեան քհ. Ս. Մանիա, Վալէրիան Կոյլավ, Բերովբէ Զաքարեան, Յար. Ալթունեան, Ա. Մարտիկեան, Տիկին Անէթա Զունթու, Տիկին Անէթա Կոյլավ, Տիկին Լիլիքա Սոլոմոն, Օր. Սոֆի Պալասան, Օր. Ֆլորիա Միսիր, Տիկին Ս. Պակտատեան։

ՍԻԼԻՍՏՐԻ

Ե. Մելիսոն՝ ատենապետ, Տ. Կէմիճեան՝ փոխ ատենապետ, Պ. Պետիկեան՝ գանձապետ, Ս. Արապաճեան, Գալուստ Անտոնեան, Գ. Կարապետեան, Ս. Փափազեան։

ՍՈՒԶՈՎԱ

Տիկին Օլկա ֆոն Բրունքուլ՝ ատենապետուհի, Կ. Կայինա, Գնէլ քհնյ. Մանտալեան։

ՊՕԹՕՇԱՆ

Տ. Բր. Կոյլավ՝ ատենապետ։

ԿԱՎԱՑ

Տ. Յար. Սրէնճեան՝ Ատենապետ։

ՊԱԶԱՐՂԸԲ

Տեարք Հայկ Հաճի Գարրիէլեան՝ Գանձապետ, Նիկողոս Միսակեան՝ ատենապետ, Լեւոն Պոզոսեան, Սարգիս Պետրոսեան, Մուրատ Խաչատրեան, Միսակ Կուստուզեան, Սանակ Ճինիվիզեան, Սանակ Ճինիվիզեան, Մինրան Կիւլեան, Կարապետ Լալէեան՝ ատենադպիր։

ՊԱԶԸԲ

Տեարք՝ Գարեգին Աւուզեան, Աչոտ Պոզոսեան և Գրիգոր Մինակէոզեան։

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑ

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ԿԵՂՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ 1923—24 ՏԱՐՈՒԱՅ

Տեարք,

Ներկայ տարւոյ Ապրիլին, Որբանոցիս հաստատման անդրանիկ տարին լրանալով, Կեդր. Վարչութիւնս պատիւ ունի իր հաշուետուութիւնը մատուցանել որբանոցիս պաշտպաններուն եւ նուիրատուներուն Ընդհ. ժողովին, ցոյց տալով, միանգամայն, հաստատութեանս նիւթական ու բարոյական կացութիւնը անցեան տարւոյ ընթացքին մէջ, այն է 1923 Ապրիլէն մինչեւ 1924 Մարտ 31։

Որբանոցը բացինք անսալով մեր եղբայրասիրական ու մարդասիրական զգացումներուն ձայնին։ Հայ աշխարհի արիւնոտ դէպքերուն հետեւանքով, այնքան առատին էր երեսի վրայ մնացող որբերուն թիւը, որ Ռումանահայութիւնը թերացած պիտի ըլլար իր ամէնէն նուիրական պարտականութիւններէն մէկուն դէմ՝ եթէ իր բաժինը չփարար որբախնամ գործին։ Արդէն՝ ինչպէս ծանօթ է ձեզ, 1921 թուականին Պուքրէշի մէջ ծնունդ առած էր Որբախնամը, որ ժամանակ մը օգնեց Կ. Պոլսոյ մէջ հաստատուած որբանոցներուն, կարեւոր քանակութեամբ անդեղէն հացեր ղրկելով անոնց Աղդ. Պատրիարքարանի միջոցով եւ Ռումանական բարձր կառավարութեան հաւանութիւնով։

Բայց, անցեալ տարի, նոր ու անակնկալ դէպքեր դարձեալ եկան պղտորել հանգիստը հէգ որբերուն, որոնք հազիւ շունչ առնել սկսած էին Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այնպէս որ դաշնակիցներուն հեռանալէն քիչ առաջ, Կ. Պոլսոյ որբերուն մեծագոյն մասը Յունաստան փոխադրուեցան։

Մնացած էին, սակայն մայրաքաղաքին շրջակայքը, բազմաթիւ որբեր, որոնք կը քաշքշէին իրենց կեանքը կայան յորջորջուած թշուառութեան բոյներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ որբախնամ գործը փճացած էր գրեթէ։ Եւ այդ տագնապալի պահուն էր որ, Պուքրէշի Որբախնամը, շարունակելու համար իր գործունէութիւնը, իր պատուիրակին միջոցաւ և Ռումէն կառավարութեան թոյլտուութիւնով Ռումանիա փոխադրեց 150 որբեր եւ 50 որբուհիներ, որոնք կայաններու մէջ լքուած՝ ստոյգ կորուստի մատնուած էին։

Այս 200 որբերուն Ռումանիա ժամանելէն ետքը, Պուքրէշի որբախնամը լուծուելով, տեղի տուաւ Ռումանահայ Որբանոցի Կեդր. Վարչութեան, որուն յանձնեց նաեւ 573, 272, 60 լեյի գումարը։

Այս է, ահա, համառօտիւ, հաստատութեանս շարժառիթը որ, ինչպէս գիտէք, հետեւանքն է կարգ մը ծանր եւ ողբերգական պարագաներու։

Որբանոցին շէնքը։— Դժուարութիւններուն ամէնէն մեծերէն մէկը յարմար տեղ մը գտնելն էր որբանոցին համար։ Կեդրոններու մէջ տրամադրելի ընդարձակ շէնքեր չիկային։ Եւ երբ որբերը մեկնելու վրայ էին Կ. Պոլսէն, Ռումանիա անցնելու համար, տակաւին անոնց բնակարանը պատրաստ չէր այս տեղ։ Միւս կողմէ ժամանակը կարճ էր եւ չէինք

կրնար որբերուն փոխադրութիւնը ուշացնել, այնպիսի պարագաներու բերմունքով, որոնց վրայ չպիտի ծանրանանք այստեղ, փափաքելով մնալ մեր շատ բարեգործական գերին մէջ։ Բարեբախտաբար վերջին պահուն, յաջողեցանք վարձել Սթրունկայի արտի շէնքը, որ կը բաղկանայ գլխաւոր ու ընդարձակ բաժինէ մը եւ ուրիշ երեք երկրորդական տուներէ։ Սթրունկա թէեւ Պուքրէշէ բաւական հեռու, Ռումանի, Եաշի, Պոթոշանի, Պաքրուի, Ֆոքշանի Սուչովայի եւ ուրիշ հայաբնակ կեդրոններու մօտիկ ըլլալու առաւելութիւնը ունի։ Ասկէց զատ՝ շէնքին յատուկ ընդարձակ պարտէզները, ծառաստանները, մօտակայ սօսիի անտառները, մաքուր օդը, եւ առատ ու սքանչելի ջուրը, բոլորովին յարմար կընէին զայն որբանոցին համար, նամանաւանդ առողջական տեսակէտով։

Մեր 200 որբերուն Սթրունկա ժամանումը մեծ համակրանքի ցոյցերով ընդունուեցաւ Թրկու-Ֆուրմօսի և Սթունկա գիւղին բարի բնակիչներուն կողմէն։ Անոնք դիմաւորուեցան Ռումէն դպրոցի որբերէն ծաղիկներով, երգերով ու քաջալերական ու բարի գալուստի խօսքերով, ընդունելութիւն որ մինչեւ արտասուք շարժեց մեր որբիկներուն և իրենց ուսուցիչներուն սրտերը։

Առողջական Վիճակ։— Կեդր. վարչութեան ինչպէս նաեւ որբանոցիս տնօրէնութեան, որ յանձնուեցաւ կարող ու փորձառու դաստիարակի մը, Տիար Ս. Սրենցին, մեծագոյն մտադրաղումն էր որբերու առողջական վիճակը։ Առանց բռնուած ըլլալու ներքին հիւանդութիւններէ, որբերը մեծ մասամբ կը տառապէին թշուառութեան յատուկ տարափոխիկ ախտերէ, ինչպէս են՝ բորոտութիւն, գոնջաչքի ցաւ եւն։ Բարեբախտաբար բժշկական գործին գլուխը կը գտնուէր Տօքթ. Տէր Ստեփանեանի պէս անձնաւորութիւն մը, որ ջանք ու աշխատութիւն չխնայեց հաստատութիւնը առողջապահական գոհացուցիչ պայմաններու մէջ դնելու համար։ Կեդր. Վարչութիւնս ևս, իր կողմէն, ո՛և է զոհողութիւն չխնայեց ժամ առաջ հիւանդութեանց առաջքը առնելու համար։ Կատարեալ մաքրութեամբ, օրական լոգանքներով, հիւանդանոցով մը որոնց մէջ զետեղուեցան ամէնէն ծանրերը, վերջապէս բժշկական հարկ եղած խնամքներով, կարելի եղաւ տղաքը ազատել զգրելի ախտերէն։ Այսպէսով, անցեալ Օգոստոսին, հաստատութեան պաշտօնական բացման հանդէսին առթիւ, ներկաները տեսան թէ ո՛րքան կայտառ ու առողջ են մեր որբերը։ Անոնց դէմքերը, որոնք 4 ամիսներ առաջ տառապանքի խոր հետքերը կը կրէին, այժմ լեցուն ու վարդագոյն էին դարցած։ Այդ դէմքերուն վրայ կը ծաղէր վերջապէս ժպիտը որ կը բղխի գոհունակութենէ։ Երախաները գոհ էին մէկտեղ ապրելով, ու մեծնալով, հայրական խնամք ընդունելով, կրթուելով ու դաստիարակուելով և ծծելով ազատութեան օդը, ծաղիկներով ու դալարով լի դաշտերուն մէջ, պայծառ ու կազդուրիչ լոյսի հեղեղներուն տակ։

Դպրոցը։— Որբանոցի դպրոցին յատկացուած է շէնքերէն մին՝ որուն մէջ նորոգութիւններ և փոփոխութիւններ մտցուցած ենք նպատակին ծառայեցնելու համար։ Առայժմ ունինք. միայն նախակրթարանական չորս կարգերը։ Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան կրթական նախարարութենէ վաւերացուած ծրագրով։ Դպրոցական պիտոյքները, որոնք վարժարանին բացուած օրը բոլորովին կը պակսէին։

տակաւ առ տակաւ կազմուելու վրայ են։ Ռումանե-
րէն լեզուին մեծ հոգածութիւն կը տրուի։ Աշակերտ-
ները թէեւ բազմամարդ կեդրոնէ հեռու, արդէն ըս-
կսած են խօսիլ երկրիս լեզուն։

Նիւթական միջոցներուն անբաւականութեան
պատճառով, Կեդր. Վարչութիւնս ի վիճակի չեղաւ
մինչեւ հիմա իրագործելու արհեստանոցի մը բացման
ծրագիրը։ Ներկայիս ունինք միայն տարրական ար-
հեստանոց մը, ուր տղայք զրօսանքի ժամերուն կը
զբաղին երկաթագործութեամբ, կօշկակարութեամբ և
ատաղձագործութեամբ։ Աղջիկները կ'ուսանին կար,
ձեւագիտութիւն և պրօտէրի։

Որբանոցին մէջ կը տիրէ պօյսքաութական
կազմակերպութիւն։ Անցեալ տարւայ մէջ մարմնա-
մարզութեան դասերը տուած է Օր. Արմինէ Սրենց,
վկայեալ մասնագէտ, հիանալի արդիւնքներ ձեռք
բերելով, ինչպէս տեսանք որբանոցի բացման հան-
դեսին առթիւ եղած փորձերէն։ Աշակերտութեան հո-
գեկան զարգացման համար, չեն անտեսուած նաեւ
երաժշտութիւնը և գրական ու բանաստեղծական
զրուցատրութիւնները և գծագրութիւնը։

Ներկայ տարւոյ մէջ, Կեդր. Վարչութիւնս ջանք
չպիտի խնայէ կանոնաւոր արհեստանոց մը բանա-
լու համար որբանոցին մէջ, որպէսզի իւրաքանչիւր
աշակերտ արհեստ մը սորվելով, ապահովէ իր ապ-
րուստի միջոցը ապագայի մէջ։ Ժողովիդ ուշադրու-
թեանը կը հրաւիրենք այս կենսական խնդրին վրայ
որ, եթէ յաջողութեամբ լուծուի, մեծ արդիւնք-
ներ առաջ պիտի բերէ։ Նոյն իսկ, արհեստանոցին
արտադրութիւնները ի վաճառ հանելով, կարճ ատե-
նի մէջ պիտի կրնանք թեթեւցնել մեր ծախքերը։

Պաշտօնէութիւն.— Տարեշրջանս վերջերը,
պաշտօնէութեան մէջ քանի մը փոփոխութիւններ

տեղի ունեցան։ Տօքթ. Տէր Ստեփանեան երկրէս հե-
ռանալով, իրեն տեղը հրաւիրուեցաւ Թրկու-Ֆրումօ-
ղի քաղաքապետական բժիշկը, իբրեւ այցելու բժիշկ։
Ասկէց զատ, հաստատութեան մէջ ունինք փորձա-
ռու և վկայեալ մայրուն հիւանդապահուհի մը։ Ամ-
բողջ պաշտօնէութեան ամսական թոշակները կը հաս-
նին շուրջ 22,500 լէյի։ Այս փոփոխութիւնները տեղի
չունեցած՝ թոշակներու գումարն էր ամսական 32
հազար լէյ։

Որբանոցը ունի տնօրէն մը, փոխ-տնօրէն մը,
վեց ուսուցիչ և ուսուցչուհիներ, մէկ կարուհի, մէկ
հանդերձապահուհի, մէկ մատակարար, մէկ հիւան-
դապահուհի, մէկ խոհարար, մէկ պարտիզպան, մէկ
կառապան և մէկ սպասաւոր, ընդամէնը 18 հոգի։
Ուսուցիչներէն մին հաշուակալի ու մառանապետի
գործն ալ առած է իր վրան։

Որբանոցէն դուրս տրուած որբերը.— Նկատե-
լով որ որբերէն ոմանք իրենց տարիքին ըերմունքով
անյարմար էին նախակրթարանական ուսման, Կեդր.
Վարչութիւնս 25 որբեր յանձնեց երկրին զանազան
քաղաքներուն մէջ գտնուող հայ ընտանիքներու
փնտրքին, պարտականութիւն դնելով ասոնց վրայ
զանոնք դաստիարակել ու կրթել բուն իսկ իրենց
հարազատ զաւակներուն պէս։ Մեր տեղական մաս-
նաճիւղերը, որոնք ստանձնած են սոյն որբերուն
վերին հսկողութիւնը, մեզ կը տեղեկացնեն թէ այդ
տղաքներուն վիճակը յոյժ գոհացուցիչ է։ Անոնցմէ
մէկ քանին արդէն որդեգրուած են իրենց պաշտպան
ունեւոր ընտանիքներուն կողմէ։ Բաւական է ըսել
թէ այդ որբերէն ու որբուհիներէն հինգը կ'ապրին
Պաքրու. ծանօթ բարերարուհի տն. տիկին Հեղինէ
Ա. Շթէֆընէսքուի տան մէջ։

Պիտճէն.— Որբանոցիս բացման առեն՝ կեդր. Վարչութիւնս տարեկան պիւտճէն գնահատած էր մէկ ու կէս միլիոն լէյ, 20ական լէյ հաշուելով իւրաքանչիւր որբի օրական ծախքը։

Բայց այս հաշիւը չհամապատասխանեց իրականութեան, որովհետեւ մէկ կողմէ երեւան եկան նորոգութեանց և նորանոր բաժիններու շինութիւնը, իսկ միւս կողմէ՝ ուսեստեղէններու գները զգալապէս բարձրացան։

Նորոգութեանց համար ծախսեցինք 247,684.90 լէյի գումարը, որուն մէջ կը մտնէ նաև բաղանիքի շինութիւնը։

Ուսելիքի ծախսուեցաւ 645,751 լէյ, առանց հաշուելու պարտէզին բերքերը, ինչպէս նաեւ Որբանոց զրկուած ուսեստեղէնները, որոնց արժէքը մօտաւորապէս կը հասնի 70,000 լէյի։ (Այն գումարին մէջ չեն մտներ Որբերու ամիսին առթիւ հաւաքուած նպարեղէններու արժէքը որ կը պատկանի յաջորդ տարուայ հաշիւներուն)։ Անցեալ տարուայ ընթացքին մէջ Որբանոցին ուսեստեղէն և այլն, զբրկողներուն շարքին մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ Աղն. Տիկին Նէվրուզ խան, Ռօման քաղաքէն։

Պուքրէշի ծախքերուն մէջ կը մտնեն Որբանոցին վարձը, կեդր. Վարչութեան և Մասնաճիւղերուն կնիքները ու տպագրական պիտոյքներու ծախքերը, թղթատար ու հեռագիր, կեդր. Վարչութեան ձեռքով գնուած զանազան տպրանքները, իսկ ՊԹրունկայի ծախքեր ըսելով կ'իմացուի Տնօրէնութեան ընդհ. ծախքերը որոնք տեղի ունեցած են վաւերաթուղթերու հիման վրայ։

Ճանապարհածախսի հաշիւը կը պարունակէ որբերու փոխադրութեան ծախքը, վերջերս պ. Տնօրէնին երկրին մէջ ըրած պտոյտին ճանապարհածախսը

և ուրիշ երթեւեկի ծախսեր կազմակերպական ու մատակարարութեան պէտքերու համար։ Թոշակներուն գումարը կը պարունակէ նաև գործաւորական ռոճիկներու մէկ մասը։ Պարտիզպանութեան համար յատկացուած է 17,832 լէյի գումարը, ձեռք բերուելով գոհացուցիչ բերք մը, Ներկայ տարուայ մէջ, մեծ մղում տրուած է պարտէզներու մշակութեան գործին և կը յուսանք կարեւոր խնայողութիւն մը ընել ուսեստեղէնի հաշուին մէջ։ Նոյնպէս, կահ-կարասիներու համար ծախսուած է 350,000 լէյ, որոնք կը կազմեն մեր պատրաստի գոյքերուն մէկ մասը։ Ունինք նաև 40 խոզերով խոզանոց մը, հաւնոց և 2 ձիեր։

Միւս ծախքերը կարելի է տեսնել քննելով յաբակից հաշուետուութիւնը։

Մուտք.— Մինչեւ անցեալ մարտի 31-ին, Որբանոցիս ընդհ. մուտքը եղած է 2,356,984.30 լէյ, որուն մէջ կը մտնէ նաև 573,272.60 լէյ գումարը, որ մնացած է նախորդ Որբանամէն։

Մուտքերը առաջ եկած են՝

ա) Որբերու պաշտպաններէն, որոնց թիւը կը հասնի 103ի և որոնք կը վճարեն տարեկան 7000-ական լէյ իրենց պաշտպանութեան տակ գտնուող որբերուն համար։

բ) Ամսավճարներէ։

գ) Դիպուածական նուիրատուութիւններէ ու հանդէսներէ.

Կեդր. Վարչութիւնս իր ծանր բեռը կրցած է տանիլ շնորհիւ մասնաճիւղերու թանկագին աջակցութեան։ Մասնաճիւղերը կազմող անձնաւորութիւններուն ազնիւ զգացումները և Որբանոցիս բարօրութեան համար պարզած աշխատութիւնը ամէն գովեստէ գեր է վեր են։

Մասնաճիւղերը, մինչեւ 1924 մարտ 31-ի օրը, մեզ զրկած են՝

Քոնսթանցա 274.336 լէյ, Կալաց 275,741 լէյ, Պուքրէշ 135,000 լէյ, Սիլիստրէ 52,000 Ռոման 22182, Պաքրու 22,200, Պրայիլա 33 082 լէյ, Եաշ 30 697 լէյ, Ֆոքշան 35 690, Յուչովա 10 600, Պոթոշան 22,360, Զերթաթէ-Ալպ 25000, Զերնովից 9700 լէյ, Քիշնէվ 19,608, Հրսէշթ 5060, Պրլց 7815 լէյ։

Նշանակելի է թէ՝ Պուքրէշի, Պրայիլայի և ուրիշ քանի մը տեղերու մասնաճիւղերը նոր կազմուած են։

Ասկէց զատ հետեւեալ գումարները ստացած ենք այն քաղաքներէն, ուր մնայուն մասնաճիւղեր չունինք այլ միայն թղթակիցներ։

Պուզրու 2060, Բանչու 1660, Վասլուլ 1500, Պրրլատ 10000, Ֆրլթիչէն 9700, Պապատաղ 740, Բազարճիք 2000, Բիսթրա 5100, Քրայովա 22 150։

Հանգումար 1,930,950 լէյ։

Մնացեալ մուտքերը գոյացած են Որբանոցի Տնօրէնութեան զրկուած փոքր նուէրներէն, բացման հանդէսին առթիւ ստացուած նուէրներէն, Հ. Հ. Ընդհ. Հիւպատոսարանէն ստացուած 25,000 լէյի գումարէն, Պուքրէշի մէջ, տեղական Մասնաճիւղին ստեղծուելէն առաջ կեդր. Վարչութեանս կողմէ գանձուած ամսավճարներէն, վերջապէս օտար դրամատուններէն ու առեւտրական ընկերութիւններէն։ Առանց զլուխը կը դտնուի Ռումանիոյ Ազգային Պանքան որ նուիրած է 50,000 լէյ։ Նուիրած են նաեւ Մարմարոշ Պանք դրամատունը 25,000, Պուքրէշի Առեւտրական Սենեակը 25,000, Բէթրոլ Մինա 21,000, Պանքա Ռոմանեասքը 15,000, Պանքա տէ Քրէտիթ Ռոմըն և Էմպրիքոս և ընկ. 10,000-ական, Քրիսովեանի և Զէրէալիսներու դրամատունները 7000-ական, Տաչիա Ռոմանիա, Նացիոնալա, Ակրիքոլա ապահովագրական ընկերութիւնները, Երկրագործական Պանքան, Տրէյֆուս և Ընկ., Գ. Քոնսթանթինէսքու, Սիկֆրիա Լէոպէլ, Առեւտրական ու ձեռարուստի և Ռումէն-Իտալական պանքաները 5000-ական, Սոչէք, Պանքա Եալոմիցա, Պանքա Մորարիլոր 3000 ական, Ֆրանքո-Ռումէն, Լազարիս և Նէկրոբոնթէ դրամատունները և Ռոչէր եղբայրները 2000-ական լէյ։

Կնքելով մեր այս հակիրճ տեղեկագիրը, նուիրական պարտականութիւն կը սեպենք մեզ՝ մեր երախտագիտական խորին զգացումները ու ջերմագին շնորհակալիքը յայտնել Ն. Վ. Ֆէրտինանտ Ա. թագաւորին բարձր կառավարութեան, որ ամէն դիւրութիւն նուիրած է մեզ. Որբանոցիս բացման առթիւ անգամ մըն ալ ապացուցանելով իր համակրական վերաբերմունքը հանդէպ մեր բազմաչարչար ազգին և հանդէպ որբուկներուն անոնց, որոնք իրենց կեանքերը զոհած են դաշնակիցներու և Ռումանիոյ յաղթանակին համար, բոլոր դրամատուններուն և Ընկերութիւններուն, վեհանձն պաշտպաններուն ու մեծ ու փոքր նուիրատուներուն և Հայ Տիկնանց Կարմիր Խաչի Ընկերութեան, որոնք, իրենց լուծանելով օգնած են մեզ, թշուառութեան ճիրաններէն ու ստոյգ կորուստէ փրկելու 200 հայ անմեղ որբուկներ։

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք նաև երեսփոխան Տիար Մանուէլեանցու Սթրունկայի, Որբանոցին բարի դրացին ու կալուածատէրը, որ առաջին օրէն իսկ մեծ համակրանք ցոյց տուած է մեր որբերուն և պաշտպան հանդիսացած է հաստատութեան։

Շնորհակալութիւն նաև «Նոր-Արշալոյս»ի խմբագրութեան, հաստատութեանս իր նուիրած լայն աջակցութեան համար։

Եւ անա այս կերպով, ձեր չնորհիւ, որ պաշտպանեցիք Ռուժանահայ Որբանոցը, մանկանց այն դժխեմ գերեզմաննոցին տեղ որ պիտի տարածուէր Սեւ Ծովու ալիքներէն ծեծուած լերկ ափերուն վրայ, ծագեցաւ Սթրուենկայի գիւղին քով, գեղաձիծաղ պարտէզ մը, ուր կ'ապրին ու կը մեծնան երէկի խեղճ ու լքուած մեր զաւակները և որ մեծ ու փայլուն ապագայ մը կը խոստանայ։

Կեդր. Վարչութիւնս աներկրայ է որ, հայ հասարակութիւնը պիտի շարունակէ իր աջակցութիւնը նուիրել հաստատութեանս, որ ամէնէն նուիրականն է գաղութիս մէջ, և թէ ամէնքը, իրենց կարողութեան սահմանին մէջ զօրավիգ պիտի հանդիսանան անոր։

Եւ սոյն անդրդուելի հաւատքով, կը թեւակոխենք Ռուժանահայ Որբանոցի գոյութեան Բ. տարեշրջանին մէջ։

Կեդր. Վարչութիւն Ռուժանահայ Որբանոցի

Նախագահ

Ա. ՄԱՆԻՍԱԼԵԱՆ

Անդամք՝ Յ. Բարակեան, Ա. Ազատէրեան,

Տօքթ. Ս. Սայրի, Օ. Բակլաճեան։

Ծանօթ.— Տարւոյս ընթացքին մէջ հրաժարած են Կեդր. Վարչութենէս, իրենց անձնական զբաղմանց պատճառով, Տեարք Թերզեան, Սիմոն Բէհեան և Դ. Դանիէլեան, որոնց մեր խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնենք, պաշտօնի վրայ եղած ատենին հաստատութեանս մատուցած թանկագին ծառայութեանց համար։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՎԻՊԵԿՉԻՈ

ԿՆՔՈՒԱԾ 1924 ՄԱՐՏ 31-ԻՆ

ՊԱՀԱՆՋԻ

Սնտուկ		
Պատրաստ դրամ	15,675	75
Կարասիք	260,811	35
Ս. Սրենց		
Մարտ 31ին մնացած հաշիւը	21,000	15
Փոխանցելի	1000	—
Անասուններու փոխարժէքը	69,500	—
Երաշխաւորութիւն	2000	—
Անկողնի կազմածներ	55,055	25
Հազուստեղէն	150,000	—
	575,042	50

ՊԱՐՏՔ

Նուիրատուութիւններ	180,651	50
Մանիսալեան եղբարք	22,545	—
Մանասէ, Կրօս չուխայի գործարանին	70,000	—
Վիլլի Տիներման	100,000	—
Զանազան պարտատէրներու	201,846	—
	575,042	50

Նախագահ Որբանոցին — Գանձապետ — Հսմարակալ

Ա. Մանսալեան — Յ. Բարակեան — Թ. Էնաքէ

Հաշուեքննիչ Յանձնախումբ

Գէորգ Հաճի Ադթինեան — Գէորգ Քէստանեան

Վահէ Զուլճեան

10860-ՀՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Հ.ՍՍՌ Արմ.ԵՍՍՀ

ՄՈՒՏՔԵՐՈՒ ԵՒ ԾԱԽՔԵՐՈՒ ՀԱՇԻՒԸ

ՄԻՆՉԵՒ 31 ՄԱՐՏ 1924

ԵԼՔ

Կեդր. Վարչ. ծախքերը Պուքրէշի մէջ	141,519	15
Որբանոցին ընդհ. ծախքերը	112,536	55
Թոշակ	405,589	—
Հագուստեղէններ	346,431	—
Նորոգութեանց	247,684	90
Ճանապարհածախս	9[illegible],528	35
Հաւաքիչին	80[illegible]0	—
Դպրոցական պիտոյք	16,642	50
Մնուէնդ	645,751	15
Լուսաւորան	25,299	75
Լոյս և վառելափայտ	59,884	70
Թղթատար և հեռագիր	3716	75
Դեղերու	10,703	—
Ձիերու կեր	7825	—
Պարտիզպանութիւն	17,832	—
Կոչկակարական գործիք	44	—
Ջեռագործի	671	50
Ձգործածուած նուիրատուութիւններ որոնք փոխանցուած են յաջորդ տարուայ	180,651	50
	2381864	80

ՄՈՒՏՔ

Ընդհանուր մուտք	2,356,984	30
Պակասնոցին աճելը	24,880	50
	2,381,864	80

Նախ. Որբանոցին — Ա. Մանթաշեան

Գանձապահ — Ց. Բարակեան

Համարակալ — Թ. Էնարք

Հաշուեքննիչ Յանձնախումբ

Գէորգ Հաճի Արթինեան — Գէորգ Թլատանեան

Վանէ Զուլճեան

2013

<< Ազգային գրադարան
NL0049814

1 p

ш.ф.